

Landelijk Meetnet Vlinders

April 2012

Beste teller,

Als alles goed is gegaan heeft u de afgelopen dagen het jaarverslag over 2011 thuisgestuurd gekregen. Was het nog prachtig en lekker warm weer toen u nog niet mocht tellen, inmiddels is het weer maar zozo. Zodra het lekker weer wordt (minimaal 13°C met veel zon en weinig wind) dan kan er officieel geteld worden. We hebben natuurlijk nog geen resultaten van dit jaar om te laten zien, maar willen wel aandacht besteden aan dubbel tellen en aan dagactieve nachtvlinders.

Dubbel tellen

Het was tot vorig jaar niet mogelijk om meer dan één telling per dag in te voeren. Vanaf 2011 kan dat wel. Dat kunnen zowel losse tellingen van verschillende tellers zijn (sommige routes zijn heel populair), als dezelfde teller die 'heen-en-weer' telt. We willen hier kort wat meer hierover uitleggen en daarmee enkele vragen van tellers beantwoorden op een manier zodat alle tellers er wat aan hebben.

- *Gelukkig mag het nu*
Allereerst is het natuurlijk voor tellers heel frustrerend om geteld te hebben, en als je je gegevens wilt invoeren te ontdekken dat een andere teller je net voor is geweest. Dat is vanaf nu dus geen probleem meer. En als je dezelfde weg terug moet lopen is het leuk om de vlinders nog een keer te kunnen tellen!
- *Voer de dubbeltelling wel als een apart bezoek in*
Het is heel belangrijk dat de dubbeltelling in een apart bezoek wordt ingevoerd, met andere begin- en eindtijden. De aantallen dus niet bij de eerste telling optellen, zelfs niet als je op de terugweg veel meer of juist veel minder vlinders ziet.
- *Indexen worden er beter van*
Sommige tellers maken zich zorgen dat dit tot afwijkende indexen gaat leiden. Die kunnen we geruststellen: de indexen en trends worden niet berekend door simpelweg de aantallen op te tellen. Eerst wordt het aantal vlinderdagen per route berekend, en dat is tamelijk onafhankelijk van het aantal tellingen (daarom doen we het juist, er zijn routes die twee of drie keer per week geteld worden, en op een ander moment – vakantie bijvoorbeeld - maar eens in de drie weken). Vervolgens zijn er nog heel wat stappen nodig om te komen tot de indexen en trends. Zo moeten we rekening houden met ontbrekende jaren, goed getelde jaren, slecht getelde jaren, jaren waarin de voorjaarsvlinders goed en de zomervlinders slecht geteld zijn – of omgekeerd, en heel veel nullen (statistisch altijd lastig). Wie er in wil duiken: stuur een mailtje en we kunnen (Engelstalige) artikels opsturen.
- *We kunnen de trefkans vaststellen*
Een fenomeen dat we ook allemaal kennen: trefkans. Sommige soorten zijn makkelijker te vinden dan andere, op sommige plekken lukt het makkelijker dan op andere plekken, in sommige jaren gaat het beter dan in andere jaren. Voor onze normale trends maakt dat

De trefkans van de bruine eikenpage is veel lager dan die van het bruin zandoogje. Dubbel tellen kan ervoor zorgen dat we dit kunnen gaan meenemen in onze berekeningen.

meestal niet veel uit: we zijn niet op zoek naar de precieze populatiegrootte, maar willen de veranderingen weten (dus de trend). We kunnen niet alle vlinders van Nederland overal tellen en nemen daarom een steekproef: de routes. Maar als we twee tellingen van een route op een dag hebben, kunnen we op termijn meer inzicht krijgen in deze trefkansen.

Daarom willen we u wat nadrukkelijker vragen: als het uitkomt (u heeft de tijd en zin) of u heeft een rechte route (waardoor u dezelfde weg terug moet lopen als de heenweg) overweeg dan eens om twee keer te tellen (u mag de tweede keer de secties dan van hoog naar laag terugtellen). U zult ontdekken dat u tijdens de eerste telling niet alleen andere aantallen telt, maar zelfs sommige soorten gemist heeft (en op de tweede telling weer sommige uit de eerste telling niet te zien). Dat is niet erg, we weten dat het zo werkt in het veld, en het geeft ons nu juist inzicht in die trefkansen. Het is geen controle of u wel alles vindt, het is een methode om de trefkans te kunnen gaan berekenen. En die trefkans kunnen we dan meenemen met de indexberekening waardoor de indexen weer beter worden!

U hoeft niet elke keer dubbel te tellen: dat mag ook als het u zo uitkomt.

Dagactieve nachtvlinders

Via deze nieuwsbrief willen we het tellen van dagactieve nachtvlinders op een algemene vlinderoute nog een keer onder de aandacht brengen. Dat is namelijk vrijwel geen extra werk (u loopt uw route toch al), en we komen zo toch veel meer te weten over de trends van deze soorten.

Hoe gaat het in zijn werk. Om te beginnen moet de hoofdteller (als u alleen telt bent u dat altijd zelf, als u met anderen telt zal er een hoofdteller zijn; zo nodig kunnen we u doorgeven wie dat is) aangeven dat de route vanaf nu op dagactieve nachtvlinders geteld wordt. Dat moeten dan alle tellers ook doen (niet de een wel en de ander niet). Maar met deze prachtige en kleurrijke vlinders zal dat toch geen probleem zijn.

Het gaat om de volgende soorten (met de getelde aantallen voor 2011 erbij):

Naam	Aantal vlinders	Aantal routes
bruine daguil	76	7
gamma-uil	507	57
glasvleugelpijlstaart	41	6
kleine sint-jansvlinder		
kolibrievlinder	31	16
metaalvlinder	12	6
mi-vlinder	61	14
phegeavlinder	425	4
sint-jacobsvlinder	350	37
sint-jansvlinder	969	38
spaanse vlag	7	1
tauvlinder		
vijfvlek sint-jansvlinder		

Drie soorten zijn in 2011 dus niet geteld. Nu zijn de kleine en de vijfvlek sint-jansvlinder ook wel zeldzame soorten, maar de tauvlinder zou hier of daar toch ook wel kunnen zitten (al is hij natuurlijk ook niet echt gewoon). Overigens hebben we ook soortgerichte routes voor een aantal van deze soorten.

Afscheid

Beste tellers,

Sinds het jaar 2004 ben ik betrokken bij het Landelijk Meetnet Vlinders. Met velen van jullie heb ik op een of andere manier contact gehad. Het was boeiend om elk jaar weer een heel aantal nieuwe plekken te bezoeken en nieuwe tellers te ontmoeten om samen een vlinderoute uit te zetten. Vanwege mijn verhuizing naar het westen van het land, ga ik binnenkort stoppen met mijn werk bij De Vlinderstichting en dus ook met de activiteiten voor het Meetnet. Hierbij wil ik jullie allemaal van harte bedanken voor jullie inzet en voor de prettige samenwerking! Veel telplezier voor het komende seizoen toegewenst!

Hartelijke groeten, Mathilde Groenendijk

'Nieuwe' medewerker

Beste tellers,

Mathilde's werk zal overgenomen worden door mij, José Kok. Ik ben niet erg nieuw, werk al 12 jaar bij De Vlinderstichting maar tot nu toe als directieassistent en organisator van de Landelijke Dag. Nu werk ik als projectmedewerker en coördinator meetnetten. Ik heb een aanstelling van anderhalve dag in de week, dus zal niet altijd meteen antwoorden; voor het routes uitzetten zullen ook onze ervaren medewerkers Kim Huskens en Kars Veling worden ingezet, dus er is altijd wel iemand die u kan helpen.

Wilt u ook uw ervaring delen met andere tellers?

Heeft u leuke ervaringen op uw route en wilt u die delen met andere tellers? Wij ontvangen graag uw verhaal. Stuur het naar meetnetten@vlinderstichting.nl.

Contact

Mocht u contact met ons willen, dan kunt u ons altijd bellen of e-mailen.

Landelijk Meetnet Vlinders

Chris van Swaay

Mathilde Groenendijk

Vanaf medio april: José Kok, Kars Veling en Kim Huskens

Tel.: 0317 467346

meetnetten@vlinderstichting.nl

Deze nieuwsbrief wordt via email verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetnet Vlinders. Mocht u geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kunt u de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij Instellingen de optie Nieuwsbrief abonnement op nee te zetten.

